

RP 156/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelsen med Estland om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att riksdagen ska godkänna den i januari 2014 i Helsingfors ingångna överenskommelsen mellan Finland och Estland om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer.

Överenskommelsens främsta syfte är att skydda människor och miljön samt egendom. I överenskommelsen finns bestämmelser om behöriga myndigheter och kontaktpunkter, anmälan om olyckor, ömsesidigt bistånd och parternas gemensamma åtgärder.

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter den dag som parterna meddelat var-

andra att de nationellt har slutfört de konstitutionella förfaranden som ikraftträdandet av överenskommelsen förutsätter.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Samtidigt upphävs lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan Finland och Estland om samarbete och ömsesidigt bistånd vid olyckshändelser. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt med överenskommelsen vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

Bestämmelser om förebyggande av olyckor och om räddningsverksamhet finns i räddningslagen (379/2011). I lagen fastställs bl.a. olika aktörers ansvar och behörighet när det gäller skötseln av uppgifter inom räddningsväsendet. Bestämmelser om efterspaning och räddning av människor som är i fara inom Finlands sjöräddningstjänsts ansvarsregion, den akutvård som ges dem och skötseln av den radiokommunikation som hänför sig till kritiska lägen (sjöräddningstjänst) finns i sjöräddningslagen (1145/2001).

Finland och Estland ingick en överenskommelse om samarbete och ömsesidigt bistånd i samband med olyckshändelser den 26 juni 1995. Överenskommelsen gäller förebyggande av olyckor, skyldigheten att anmäla om olyckor utan dröjsmål till den andra parten och bistånd i syfte att bekämpa följderna av olycksfall. Den innefattar bestäm-

melse bl.a. om anmälningsförfarandet, villkoren för biståndet, inresan och utresan för biståndsgrupperna, ledningen av biståndsin-satserna, ersättningen av kostnaderna, skadestånd och tvistlösning. Båda parternas behöriga myndighet befullmäktigas att sammellan komma överens om genomförandet av det samarbete som avses i överenskommelsen. Överenskommelsen trädde i kraft den 31 juli 1996 (FördrS 53—54/1996).

Finland har ingått motsvarande överenskommelser även med andra stater. Till de senaste hör avtalet om flyg- och sjöräddnings-samarbete i den arktiska regionen (FördrS 2—3/2013) och avtalet mellan regeringarna i Barentsregionen om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer (FördrS 22—23/2012).

I Europeiska unionens lagstiftning finns reglering som anknyter till denna överenskommelses syfte. Med stöd av artikel 6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

(EUF-fördraget) har unionen i fråga om räddningstjänsten befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder. Enligt artikel 196 i EUF-fördraget ska unionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna i syfte att förbättra effektiviteten hos systemen för förebyggande av och skydd mot naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människor. Europaparlamentet och rådet föreskriver om de åtgärder som behövs för att genomföra de mål som avses i artikeln och som dock inte innefattar sammanjämkning av medlemsstaternas lagar och förordningar.

Europaparlamentet och rådet har utfärdat ett beslut om en civilskyddsmekanism för unionen (1313/2013/EU). Med hjälp av beslutet vill man säkerställa förebyggandet av och beredskapen för katastrofer samt biståndsåtgärder vid en katastrof eller när ett överhängande hot om en sådan föreligger. Beslutet inverkar inte på de rättigheter eller skyldigheter som avses i medlemsländernas bilaterala och multilaterala avtal och som anknyter till frågor som gäller beslutets tillämpningsområde, och inte heller på medlemsländernas skyldighet att skydda människor, miljö och egendom inom sitt eget territorium.

Dessutom påverkas tillämpningsområdet för överensstämmelsen av kodexen om Schengenrånerna när det gäller inresebestämmelserna i artikel 4, dock så att kodexen enligt regeringens uppfattning befullmäktigar medlemsstaterna att ingå överenskommelse inom området för Europeiska unionens behörighet.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att nationellt sätta i kraft den överenskommelse om samarbete för förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer som ingåtts med Estland.

En uppdatering av överenskommelsen har ansetts vara nödvändig bl.a. på grund av att båda staterna är medlemmar i EU. Båda staterna hör numera även till Schengenområdet.

Överenskommelsen gäller samarbete inom räddningsväsendets sektor. Med räddnings-

väsende avses förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer. I överenskommelsen finns bestämmelser om parternas behöriga myndigheter och kontaktpunkter, anmälan om olyckor, ömsesidigt bistånd och om parternas gemensamma åtgärder.

Den nya överenskommelsen skiljer sig från gällande överenskommelse i fråga om flera bestämmelser (artiklarna 2, 3, 4, 8, 9 och 10). Skillnaderna beskrivs nedan i detaljmotiven till de enskilda artiklarna i överenskommelsen. Dessutom finns det i den nya överenskommelsen flera bestämmelser som inte finns i gällande överenskommelse (artiklarna 5, 6 och 7). Däremot innefattar den nya överenskommelsen också flera bestämmelser som i stor utsträckning motsvarar gällande överenskommelse (i artiklarna 1, 2, 3, 4, 8 och 9).

3 Propositionens konsekvenser

I statsbudgeten finns för inrikesministeriet anslag (räddningsväsendets särskilda utgifter, mom. 26.30.20) för lämnande och mottagande av och beredskap för internationellt bistånd. Överenskommelsen föranleder inga tilläggskostnader utöver statsbudgeten. Beslut om internationellt bistånd och ersättningarna för det fattas fall för fall.

Propositionen har inga organisatoriska konsekvenser. De uppgifter som överenskommelsen medför sköts av organisationerna inom räddningssektorn och den befintliga personalen.

Överenskommelsens samhälleliga konsekvenser kan anses omfatta mer systematisk beredskap inom räddningsväsendet för skydd av människor, miljön och egendom, utöver vad som i övrigt föreskrivs om detta.

4 Beredningen av propositionen

Estlands räddningsmyndighet lade fram ett förslag om revidering av överenskommelsen i november 2007. Eftersom finska inrikesministeriet ansåg att det var nödvändigt med en revidering av överenskommelsen begärde ministeriet yttrande om fortsatt beredning och förhandlingar om överenskommelsen av utrikesministeriet, finansministeriet och staben för Gränsbevakningsväsendet.

Förhandlingarna om överenskommelsen försiggick mellan finska inrikesministeriet och estniska inrikesministeriet. Inrikesministeriet begärde yttrande om utkastet till överenskommelse och om ändamålsenligheten att underteckna överenskommelsen av utrikesministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, inrikesministeriets polisavdelning och staben för Gränsbevakningsväsendet. Yttrande om utkastet till överenskommelse begärdes också av Ålands landskapsregering. Enligt remissyttrandena är det ändamålsenligt att revidera överenskommelsen.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 29 januari 2014.

Regeringspropositionen har beretts vid inrikesministeriet. Yttrande om utkastet till proposition begärdes av utrikesministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, staben för Gränsbevakningsväsendet och Ålands landskapsregering.

I remissyttrandena ansågs det att det är viktigt att sätta i kraft överenskommelsen. I yttrandena togs även frågan om hur bestämmelserna i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen upp, liksom även överenskommelsens ikraftträdande i landskapet Åland.

DETALJMOTIVERING

1 Överenskommelsens innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1. *Överenskommelsens tillämpningsområde.* I artikeln definieras överenskommelsens tillämpningsområde. Enligt artikeln tillämpas överenskommelsen på samarbete på räddningsväsendets område och på ömsesidigt bistånd när sådana olyckor inträffar eller är överhängande som till sin natur kan överstiga de nationella resurserna och beredskapen att vidta de åtgärder som olyckan kräver hos den part som begär bistånd. Tillämpningsområdet för gällande överenskommelse har definierats för motsvarande mål.

I fråga om tillämpningsområdet bör det noteras att Finland har ingått en överenskommelse med Estland om samarbete inom efterspanings- och räddningstjänsten till havs och i luften (FördrS 53/1999). Den överenskommelse som nu läggs fram för godkännande ska således inte tillämpas i situationer där det är fråga om efterspaning och räddning till havs och i luften.

Artikel 2. *Behöriga myndigheter och kontaktpunkter.* För tillämpning av överenskommelsen finns det i artikeln bestämmelser om att utse behöriga myndigheter och sådana

kontaktpunkter som tar emot och skickar ut förhandsvarningar och framställningar om bistånd. De ovannämnda är angivna i bilagan till överenskommelsen. Bilagorna till överenskommelsen är inte en integrerad del av överenskommelsen. Parterna kan ändra uppgifterna om behöriga myndigheter och kontaktpunkter i bilagan, utan att överenskommelsen ändras. För Finlands del är den behöriga myndigheten inrikesministeriet. För Estlands del är de behöriga myndigheterna inrikesministeriet och Estlands räddningsmyndighet. Kontaktpunkt för Finland är statsrådets lägescentral och för Estland inrikesministeriets informationsövervakningsavdelning. I gällande överenskommelse har de behöriga myndigheterna fastställts i själva avtalstexten, och det finns ingen bilaga för det, så som i den nya överenskommelsen. Om uppgifter som ingår i bilagan ändras är det ändamålsenligt att utfärda ett meddelande av inrikesministeriet om saken i fördragsserien.

Artikel 3. *Anmälan om olyckor.* Artikeln innefattar bestämmelser om de förfaringsätt som iakttas vid anmälan om olyckor. Förfaringsätten är förhandsvarning och framställning om bistånd. I gällande överenskommelse nämns inte separat om att uppskatta och underrätta om kostnaderna.

Utöver en bilateral anmälan ska den part som begär bistånd lämna sådan anmälan som

avses i Europaparlamentets och rådets beslut om en civilskyddsmekanism för Europeiska unionen (1313/2013/EU). Någon sådan bestämmelse finns inte i gällande överenskommelse.

Artikel 4. Ömsesidigt bistånd. I artikeln finns bestämmelser om parternas ömsesidiga bistånd. Den part som begär bistånd har enligt artikel 2.2 inom sitt territorium ansvaret för den allmänna ledningen, kontrollen, samordningen och styrningen av biståndsinsatserna. Personalen från den part som lämnar bistånd tjänstgör under ledning av det egna befälet och i detta hänseende i enlighet med gällande bestämmelser om tjänsteförhållandet och andra motsvarande bestämmelser som gäller i den egna staten. Detta begränsar dock inte tillämpningen av lagstiftningen i den part som begär bistånd.

Jämfört med gällande överenskommelse nämns i artikeln utöver den allmänna ledningen av biståndsinsatserna även kontroll, samordning och styrning av insatserna. Dessutom preciseras det särskilt i artikeln att det ömsesidiga biståndets godkännande av den part som begärt biståndet ska anses utgöra ett officiellt förfarande.

I 34 § i räddningslagen (379/2011) finns bestämmelser om ledningen av räddningsverksamheten. Enligt 34 § 1 mom. i räddningslagen ska räddningsledaren komma från det räddningsområde där olyckan eller tillbudet har uppstått, om inte något annat har avtalats. Räddningsverksamheten leds av en räddningsmyndighet. Verksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos räddningsverket eller av någon som hör till en avtalsbrandkår, till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren agerar under tjänsteansvar.

Enligt överenskommelsen begränsar detta dock inte tillämpningen av lagstiftningen i den part som begär bistånd. Den allmänna ledningen av biståndsåtgärderna innehas enligt överenskommelsen av den part som begär biståndet, vilket innebär att överenskommelsen inte står i konflikt med räddningslagen. Bestämmelsen om ledningen av verksamheten i bestämmelsen kan emellertid i sak anses höra till området för lagstiftningen.

I 35 § i räddningslagen finns bestämmelser om ledningen av räddningsverksamheten vid samverkan. Om myndigheter från flera ansvarsområden deltar i räddningsverksamheten, är räddningsledaren allmän ledare. Överenskommelsen kan inte anses påverka denna reglering.

I 36 § i räddningslagen föreskrivs om räddningsledarens befogenheter. Bestämmelsen konkretiserar de behörighetsgrunder som föreskrivs i 34 § i räddningslagen. Eftersom den part som begär om bistånd ansvarar för den allmänna ledningen för räddningsverksamheten kan inte överenskommelsen anses påverka bestämmelserna i 36 § i räddningslagen.

I artikel 4.3 finns bestämmelser om de officiella förfarandena då den part som lämnar biståndet ankommer till den biståndsberedande partens territorium. Bestämmelser om en främmande stats militärpersoners och militärfordons samt statsluftfartygs och statsfartygs ankomst till och uppehåll i landet finns i territorialövervakningslagen (755/2000). Överenskommelsen kräver att territorialövervakningslagen iakttas om det i biståndsgrupperna ingår sådana personer, fordon eller fartyg som avses i lagen i fråga.

Om det inte är fråga om sådana personer, fordon eller fartyg som avses i territorialövervakningslagen kan gränsen överskridas enligt överenskommelsen utan tillstånd eller särskilda ankomstformaliteter. Europeiska unionens reglering om kodexen om Schengen gränserna har ändrats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 610/2013. I förordningen har det i bilaga VIII lagts till en ny punkt 7, enligt vilken arrangemangen för in- och utresa för anställda vid räddningstjänst, polis och brandkår som handlar i nödsituationer liksom för gränskontrolltjänstemän som passerar gränsen för att fullgöra sina yrkesförpliktelser ska fastställas i nationell rätt. Enligt regeringens uppfattning innebär detta att medlemsstaterna är befullmäktigade att ingå överenskommelsen inom området för Europeiska unionens behörighet. Riksdagens godkännandebeslut ska i ett sådant fall gälla förpliktelsen i dess helhet (GrUU 7/2012 rd, s. 2). Artikel 4.3 kan på ovannämnda grunder anses höra till området för lagstiftningen.

Artikel 5. Förfaranden och planer. I artikeln finns en bestämmelse om möjligheten att genomföra åtgärder som underlättar lämnande av bistånd och samarbete. Till sådana åtgärder räknas detaljerade gemensamma förfaranden och planer för gränsöverskridande räddningsinsatser. I gällande överenskommelse finns inte motsvarande bestämmelse.

Artikel 6. Andra gemensamma åtgärder. I artikeln definieras sådana gemensamma åtgärder som utöver artikel 5 hör till samarbetet. Till dessa räknas utbyte av sådan information som gäller resultat från forsknings- och utvecklingsprogram och erfarenheter från allvarliga olyckor. Samarbetet omfattar dessutom t.ex. gemensam utbildning, gemensamma övningar, utbyte av sakkunniga och seminarier. I gällande överenskommelse finns inte motsvarande bestämmelse.

Artikel 7. Avtalets genomförande och uppföljning. I artikel 7.1 föreskrivs om den kontakt som de behöriga myndigheterna ska hålla i anknytning till genomförandet av överenskommelsen, fortsatta åtgärder och samarbetsplaner. I artikel 7.2 ger de behöriga myndigheterna detaljerade anvisningar om de förfaranden som gäller anmälningar om olyckor och ömsesidigt bistånd. I gällande överenskommelse finns inte motsvarande bestämmelse.

Artikel 8. Ersättning för kostnader. I artikeln föreskrivs om ersättning för kostnader som föranleds av åtgärderna i överenskommelsen. I gällande överenskommelse finns i sak motsvarande bestämmelser med undantag för bestämmelsen om krav på ersättning av tredje parter.

Artikel 9. Ansvar och ersättning för skador. Enligt artikel 9.1 ska parterna iakttå lagarna och stadgarna hos den part som begär om bistånd i frågor som gäller skadestånd och annat ansvar som föranleds av biståndsinsatserna. Denna bestämmelse hindrar inte parterna från att tillämpa internationell rätt i ansvarsfrågorna om parterna kommer överens om detta. Tillämpningen av internationell rätt innebär tillämpning av tillämpliga internationella överenskommelser. I gällande överenskommelse finns motsvarande bestämmelser om iakttagande av lagstiftningen i det land som begär om bistånd, men där

finns ingen uttrycklig bestämmelse om möjligheten att tillämpa internationell lag.

Enligt artikel 9.2 ska den part som begär bistånd inom sitt territorium ansvara för skador som biståndsinsatserna orsakat tredje part. Denna bestämmelse kan anses höra till området för lagstiftningen eftersom den gäller skadestånd till tredje part. Bestämmelser om skadestånd finns i skadeståndslagen (412/1974). Den part som begär bistånd har dock rätt att kräva ersättning av den part som lämnar bistånd för kostnader som den biståndsbegärande parten har betalat enligt denna artikel, om en medlem i biståndsgruppen hos den part som lämnar bistånd har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktamhet. I gällande överenskommelse finns en bestämmelse enligt vilken den part som begär bistånd har rätt att väcka talan mot sådan medlem av en biståndsgrupp som har orsakat skadan uppsåtligen eller av grovt vållande. Genom den nya överenskommelsen riktas alltså inte längre skadeståndsansvar mot en enskild medlem av en biståndsgrupp.

Enligt 9.3 avstår vardera parten från skadeståndsyrkanden gentemot den andra parten som hänför sig till dödsfall, kroppsskada eller annan skada på hälsan eller personliga effekter hos medlemmar av biståndsgruppen, om händelserna har inträffat i samband med utförandet av uppgifter som hänför sig till genomförandet av denna överenskommelse. Den part som lämnar bistånd ska försäkra sin biståndsgrupp i enlighet med de bestämmelser som gäller i det egna landet. Försäkringskostnaderna ska fogas till de allmänna kostnaderna för biståndet, och den begärande parten ska ersätta dem på det sätt som avses i denna överenskommelse. I gällande överenskommelse finns motsvarande bestämmelser.

Artikel 10. Lösning av tvister. Alla tvister som gäller tolkningen eller genomförandet av denna överenskommelse ska biläggas genom förhandlingar mellan parterna. I gällande överenskommelse finns bestämmelser om att meningsskiljaktigheter ska avgöras på diplomatisk väg, och vid behov genom skiljedom.

Artikel 11. Slutbestämmelser. I artikeln finns bestämmelser om ersättande av gällande överenskommelse, ikraftträdande av över-

enskommelsen och uppsägning av överenskommelsen.

2 Lagförslag

1 §. I paragrafen ska det föreskrivas om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen.

2 §. Genom bestämmelsen i paragrafen ska den lag som gäller sättande i kraft av gällande överenskommelse mellan Finland och Estland om samarbete och ömsesidigt bistånd vid olyckshändelser (552/1996) upphävas.

3 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i överenskommelsen och om ikraftträdandet av denna lag ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att lagen ska träda i kraft samtidigt som överenskommelsen.

3 Ikraftträdande

Denna överenskommelse träder enligt artikel 11 i kraft 30 dagar efter den dag som parterna meddelat varandra att de nationellt slutfört de konstitutionella förfaranden som ikraftträdandet av överenskommelsen förutsätter. Lagen är avsedd att träda i kraft samtidigt med överenskommelsen.

Landskapet Åland har inte lämnats utanför överenskommelsens tillämpningsområde. Enligt 59 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) ska Ålands lagting ge sitt bifall till internationella förpliktelser som faller inom landskapets behörighet för att förpliktelserna ska träda i kraft i landskapet. Brand- och räddningsväsendet hör med stöd av 18 § 6 punkten i självstyrelselagen för Åland till landskapet Ålands behörighet.

4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

I överenskommelsen finns inresebestämmelser som regleras av kodexen om Schengengränserna. Enligt kodexen ska dock arran-

gemangen för in- och utresa för anställda vid räddningstjänst, polis och brandkår som handlar i nödsituationer liksom för gränskontrolltjänstemän som passerar gränsen för att fullgöra sina yrkesförpliktelser fastställas i nationell rätt. Medlemsstaterna har därmed behörighet att avtala om i överenskommelsen avsedd inresa.

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

De bestämmelser i överenskommelsen som det finns gällande bestämmelser om i Finland kan anses vara ledningen av räddningsverksamheten (artikel 4.2), bistandsgruppers och utrustnings ankomst (artikel 4.3), samt skadestånd (artikel 9.2). I detaljmotiven till artiklarna motiveras det när bestämmelserna hör till området för lagstiftningen.

Överenskommelsen innefattar inte bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i lagens 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. Enligt regeringens uppfattning kan överenskommelsen därför godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av den behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att

riksdagen godkänner den i Helsingfors den 29 januari 2014 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Estland om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 29 januari 2014 mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering ingångna överenskommelsen om samarbete på området förebyggande av, beredskap för och insatser vid nödsituationer gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Genom denna lag upphävs lagen om godkännande av vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan Finland och Estland om samarbete och ömsesidigt bistånd vid olyckshändelser (552/1996).

3 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i överenskommelsen och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 18 september 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

*Fördragstext***ÖVERENSKOMMELSE MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH REPUBLIKEN ESTLANDS REGERING OM SAMARBETE PÅ OMRÅDET FÖREBYGGANDE AV, BEREDSKAP FÖR OCH INSATSER VID NÖDSITUATIONER**

Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering, nedan parterna,

som är övertygade om behovet av samarbete mellan behöriga myndigheter vid naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor i syfte att skydda människor, miljön och egendom, inbegripet kulturegendom,

som önskar vidareutveckla sitt samarbete genom denna överenskommelse, vilken kan anses vara en ramöverenskommelse och som kompletteras av andra internationella överenskommelser och arrangemang,

som är medvetna om de skyldigheter som följer för medlemsstaterna av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU av den 17 december 2013 om en civilskyddsmekanism för unionen,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Överenskommelsens tillämpningsområde

Denna överenskommelse tillämpas på samarbete på räddningsväsendets område (förebyggande, beredskap och räddningsverksamhet) och på ömsesidigt bistånd när sådana olyckor inträffar eller är överhängande som till sin natur kan överstiga de nationella resurserna och beredskapen att vidta de åtgärder som olyckan kräver hos den part som begär bistånd. Överenskommelsens främsta syfte är att skydda människor och miljön samt egendom.

Artikel 2

Behöriga myndigheter och kontaktpunkter

Parterna ska utse en eller flera behöriga myndigheter för tillämpningen av denna överenskommelse. Parterna ska också utse kontaktpunkter som är verksamma dygnet runt, vilka tar emot och skickar ut förhandsvarningar och framställningar om bistånd. De behöriga myndigheterna och kontaktpunkterna finns angivna i bilagan till denna överenskommelse som inte utgör en integrerad del av denna överenskommelse. Parterna kan ändra uppgifterna om behöriga myndigheter och kontaktpunkter i bilagan, utan att överenskommelsen ändras.

Parterna ska utan dröjsmål underrätta varandra om ändringar avseende de behöriga myndigheterna eller kontaktpunkterna.

Artikel 3

Anmälan om olyckor

När en nödsituation som eventuellt kan kräva ömsesidigt bistånd inträffar eller är överhängande kan en part ge den andra parten en förhandsvarning om situationen i fråga och om en eventuell framställning om bistånd.

Om en part behöver bistånd av den andra parten, kan den göra en framställning om bistånd genom att meddela så exakt som möjligt för vilket ändamål den behöver bistånd och av vilket slag. Den part som lämnar biståndet och som framställningen har riktats till ska fatta sitt beslut utan dröjsmål och ska meddela den andra parten om den kan lämna det bistånd som framställningen avser, i vilken omfattning och under vilka villkor bistånd lämnas och på begäran av den part som

begär bistånd, de uppskattade kostnaderna för biståndet.

Utöver en bilateral anmälan ska den part som begär bistånd lämna en i Europeiska unionens civilskyddsmekanism avsedd anmälan om pågående bilaterala åtgärder.

Artikel 4

Ömsesidigt bistånd

Parterna ska samarbeta för att underlätta skyndsamt lämnande av bistånd.

Den part som begär bistånd har inom sitt territorium ansvaret för den allmänna ledningen, kontrollen, samordningen och styrningen av biståndsinsatserna. Personalen från den part som lämnar bistånd tjänstgör under ledning av det egna befälet och i detta hänseende i enlighet med de bestämmelser avseende tjänsteförhållandet och andra motsvarande bestämmelser som gäller i den egna staten, dock så att detta inte begränsar tillämpningen av lagstiftningen i den part som begär bistånd.

Det ömsesidiga biståndets godkännande av den part som begärt biståndet ska anses utgöra det officiella förfarande, genom vilket den part som lämnar biståndet kallas och på basis av vilket den kan komma och överskrida den parts territorialgräns som begär bistånd utan tillstånd eller särskilda inreseformaliteter, om inte biståndsgrupperna, enheterna, materien, eller utrustningen omfattar militär personal, statsfartyg, statsluftfartyg eller militära fordon, vilka fordrar ett särskilt tillstånd för inresa och införsel. Då ska den behöriga myndigheten i den part som begär bistånd utverka tillståndet i fråga. Statsgränsen får inte överskridas innan det tillstånd som krävs har beviljats.

Artikel 5

Förfaranden och planer

Parterna ska tillsammans genomföra åtgärder, såsom detaljerade gemensamma förfaranden och planer för gränsöverskridande räddningsinsatser, i syfte att underlätta lämnande av bistånd och samarbete under insatser.

Artikel 6

Andra gemensamma åtgärder

Samarbetet omfattar utbyte av sådan information som gäller resultat från forsknings- och utvecklingsprogram och erfarenheter från allvarliga olyckor. Till samarbetet kan bl.a. höra gemensam utbildning, gemensamma övningar, utbyte av sakkunniga, seminarier eller workshoppar och projekt för förebyggande av och förberedelser för olyckor.

Artikel 7

Avtalets genomförande och uppföljning

De behöriga myndigheterna ska sammanträda minst en gång om året för att följa upp genomförandet av överenskommelsen, för att överväga fortsatta åtgärder och utarbeta planer för utvecklandet av samarbetet i enlighet med artikel 5 och 6.

De behöriga myndigheterna ska ge detaljerade anvisningar om de förfaranden som gäller anmälningar om olyckor (artikel 3) och ömsesidigt bistånd (artikel 4).

Artikel 8

Ersättning för kostnader

Den part som begär om bistånd ansvarar för kostnaderna för biståndsinsatserna. Om den part som begärt om bistånd återtar sin begäran om bistånd, ska den part som lämnar bistånd då ha rätt att få ersättning för de kostnader som redan uppkommit för den parten. Kostnadsuträkningen ska grunda sig på omedelbara kostnader. I synnerhet med beaktande av olyckans natur och skadornas omfattning kan den part som lämnar bistånd tillhandahålla bistånd helt eller delvis utan ersättning. En part kan också när som helst av-

stå från alla sina yrkanden gällande ersättning för sina kostnader eller en del av dem. Dessa bestämmelser hindrar inte parterna att kräva ersättning av tredje parter i enlighet med sin nationella lagstiftning eller internationell rätt.

Artikel 9

Ansvar och ersättning för skador

Parterna ska iaktta lagarna och reglerna hos den part som begär om bistånd i frågor som gäller skadestånd och annat ansvar som orsakas av biståndsinsatserna. Denna bestämmelse hindrar inte parterna från att tillämpa internationell rätt i ansvarsfrågorna om parterna kommer överens om detta.

Den part som begär bistånd ska inom sitt territorium ansvara för skador som biståndsinsatserna orsakat tredje part. Den part som begär bistånd har dock rätt att kräva ersättning av den part som lämnar bistånd för kostnader som den har betalat enligt denna artikel, om en medlem i biståndsgruppen hos den part som lämnar bistånd har orsakat skadan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Vardera parten avstår från skadeståndyrkanden gentemot den andra parten som hänför sig till dödsfall, kroppsskada eller annan skada på hälsan eller personliga effekter hos medlemmar av biståndsgruppen, om händelserna har inträffat i samband med utförandet av uppgifter som hänför sig till genomförandet av denna överenskommelse. Den part som lämnar bistånd ska försäkra sin biståndsgrupp i enlighet med de bestämmelser som gäller i det egna landet. Försäkringskostnaderna ska fogas till de allmänna kost-

naderna för biståndet, och den begärande parten ska ersätta dem på det sätt som avses i denna överenskommelse.

Artikel 10

Lösning av tvister

Alla tvister som gäller tolkningen eller genomförandet av denna överenskommelse ska biläggas genom förhandlingar mellan parterna.

Artikel 11

Slutbestämmelser

Denna överenskommelse ersätter överenskommelsen mellan Republiken Finlands regering och Republiken Estlands regering om samarbete och ömsesidigt bistånd vid olyckshändelser av den 26 juni 1995, vilken förblir gällande tills denna överenskommelse träder i kraft.

Denna överenskommelse träder i kraft 30 dagar efter den dag som parterna meddelat varandra att de slutfört de grundlagsmässiga förfaranden som ikraftträdandet av överenskommelsen förutsätter.

Vardera parten kan när som helst säga upp denna överenskommelse. Överenskommelsen upphör att gälla sex månader efter det att den andra parten mottog det skriftliga meddelandet om uppsägningen.

Ingången i Helsingfors den 29 januari 2014 i två originalexemplar på finska och estniska, vilka båda texter är lika giltiga.

För Republiken Finlands
regering

För Republiken Estlands
regering